

روز شمار جنگ ایران و عراق

کتاب نوزدهم

ازدسازی خرمشهر

پایان رومانی تجزیه ایران

۱ اردیبهشت تا ۳۱ خرداد ۱۳۶۱

ابوالقاسم حبیبی

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

سرشناسه : سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس
 Islamic Revolution Iranian Revolutionary Guards. Holly Defense Research and Documentation Center
 عنوان و نام پدیدآور : آزادسازی خرمشهر : پایان رویای تجزیه ایران : ۱ اردیبهشت تا ۳۱ خرداد ۱۳۶۱/ابوالقاسم حبیبی : مجری مدیریت
 مطالعات تاریخی و روزشمار مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس : ناظران علمی حمیدرضا فراهانی، مجید مختاری
 و مهدی انصاری ؛ ویراستاران هانیه مرشدی، باقر صبوری، لیلا ساعی منش ؛ زیر نظر شورای تدوین و انتشار
 روزشمار جنگ حسین اردستانی ... (و دیگران).
 مشخصات نشر : تهران: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری : ۱۱۶۴ص: مصور(رنگی).
 فروست : روزشمار جنگ ایران و عراق؛ کتاب نوزدهم.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۴۳-۷۹-۰
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 یادداشت : زیر نظر شورای تدوین و انتشار روزشمار جنگ حسین اردستانی، مهدی انصاری، حمیدرضا فراهانی، علی رضا
 لطف‌الله‌زادگان، هادی نخعی، حجت‌الله کریمی.
 یادداشت : کتابنامه.
 یادداشت : نمایه.
 عناوین دیگر : پایان رویای تجزیه ایران : ۱ اردیبهشت تا ۳۱ خرداد ۱۳۶۱.
 موضوع : جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- گاهشماری
 موضوع : Iran-Iraq War, 1980-1988 -- Chronology
 موضوع : جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- عملیات بیت المقدس
 موضوع : Iran-Iraq War, 1980-1988 -- Operation Beytalmogades
 موضوع : جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- خرمشهر
 موضوع : Iran-Iraq War, 1980-1988 -- Khormashahr
 شناسه افزوده : ج. ابوالقاسم حبیبی - ۱۳۴۱ -
 شناسه افزوده : اردستانی، حسین، ۱۳۳۶-۱۳۹۶.
 شناسه افزوده : روزشمار جنگ ایران و عراق (ج ۱)، ۱۹.
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۷ ج ۲/س ۹۱۵ DSR
 رده بندی دیویی : ۶۵۵/۰۸۴۳۰۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۱۰۲۵۸۶

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

روزشمار جنگ ایران و عراق - کتاب نوزدهم

آزادسازی خرمشهر

پایان (و)ای تجزیه ایران

ابوالقاسم حبیبی

مجری: مدیریت مطالعات تاریخی و روزشمار مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

ناظران علمی: حمیدرضا فراهانی، مجید مختاری و مهدی انصاری

ویراستاران: هانیه مرشدی، باقر صبوری و لیلا ساعی منش

همکاران آماده‌سازی: سیدهادی خاوشی (صفحه‌آرایی) ■ محمد فردی (نمایه) ■ محمد محمدپور (گزینش عکس)

لیتوگرافی و چاپ: مرکز چاپ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

چاپ اول: ۱۳۹۷ ■ تعداد: ۵۰۰ نسخه ■ قیمت: ۶۰,۰۰۰ تومان

ISBN: 978-600-5443-79-0

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۵۴۴۳ - ۷۹ - ۰

کلیه حقوق متعلق به مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس است.

نقل از کتاب با ذکر مأخذ مجاز و هرگونه بهره‌برداری دیگر منوط به اجازه کتبی این مرکز می‌باشد.

۱. تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، ساختمان ناشران، طبقه اول، شماره ۴، تلفن: ۶۶۴۸۱۵۳۱
۲. تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، مجتمع ناشران فخر رازی، انتشارات مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس
۳. خرمشهر، جنب مسجد جامع، بازار شهید محمد جهان‌آرا، شماره ۲۷

فهرست روزشمار

عنوان	صفحه	۲۱ اردیبهشت ۱۳۶۱	۲۵۵
پیشگفتار	۱۵	۲۲ اردیبهشت ۱۳۶۱	۲۷۷
مقدمه	۱۷	۲۳ اردیبهشت ۱۳۶۱	۴۰۱
۱ اردیبهشت ۱۳۶۱	۲۳	۲۴ اردیبهشت ۱۳۶۱	۴۱۵
۲ اردیبهشت ۱۳۶۱	۴۷	۲۵ اردیبهشت ۱۳۶۱	۴۲۹
۳ اردیبهشت ۱۳۶۱	۵۵	۲۶ اردیبهشت ۱۳۶۱	۴۴۱
۴ اردیبهشت ۱۳۶۱	۶۷	۲۷ اردیبهشت ۱۳۶۱	۴۵۷
۵ اردیبهشت ۱۳۶۱	۷۹	۲۸ اردیبهشت ۱۳۶۱	۴۷۱
۶ اردیبهشت ۱۳۶۱	۱۰۳	۲۹ اردیبهشت ۱۳۶۱	۴۹۱
۷ اردیبهشت ۱۳۶۱	۱۱۷	۳۰ اردیبهشت ۱۳۶۱	۵۱۳
۸ اردیبهشت ۱۳۶۱	۱۳۵	۳۱ اردیبهشت ۱۳۶۱	۵۲۱
۹ اردیبهشت ۱۳۶۱	۱۶۳	۱ خرداد ۱۳۶۱	۵۳۷
۱۰ اردیبهشت ۱۳۶۱	۱۸۵	۲ خرداد ۱۳۶۱	۵۵۱
۱۱ اردیبهشت ۱۳۶۱	۲۰۹	۳ خرداد ۱۳۶۱	۵۶۹
۱۲ اردیبهشت ۱۳۶۱	۲۲۱	۴ خرداد ۱۳۶۱	۵۹۳
۱۳ اردیبهشت ۱۳۶۱	۲۳۹	۵ خرداد ۱۳۶۱	۶۱۳
۱۴ اردیبهشت ۱۳۶۱	۲۵۱	۶ خرداد ۱۳۶۱	۶۲۳
۱۵ اردیبهشت ۱۳۶۱	۲۶۷	۷ خرداد ۱۳۶۱	۶۵۱
۱۶ اردیبهشت ۱۳۶۱	۲۷۷	۸ خرداد ۱۳۶۱	۶۶۳
۱۷ اردیبهشت ۱۳۶۱	۲۸۷	۹ خرداد ۱۳۶۱	۶۷۷
۱۸ اردیبهشت ۱۳۶۱	۳۰۳	۱۰ خرداد ۱۳۶۱	۶۹۳
۱۹ اردیبهشت ۱۳۶۱	۳۱۹	۱۱ خرداد ۱۳۶۱	۷۰۹
۲۰ اردیبهشت ۱۳۶۱	۳۲۷	۱۲ خرداد ۱۳۶۱	۷۲۹

۹۱۱.....	۲۳ خرداد ۱۳۶۱	۷۴۱.....	۱۳ خرداد ۱۳۶۱
۹۲۹.....	۲۴ خرداد ۱۳۶۱	۷۵۵.....	۱۴ خرداد ۱۳۶۱
۹۴۱.....	۲۵ خرداد ۱۳۶۱	۷۷۹.....	۱۵ خرداد ۱۳۶۱
۹۵۳.....	۲۶ خرداد ۱۳۶۱	۷۹۷.....	۱۶ خرداد ۱۳۶۱
۹۷۱.....	۲۷ خرداد ۱۳۶۱	۸۱۵.....	۱۷ خرداد ۱۳۶۱
۹۸۱.....	۲۸ خرداد ۱۳۶۱	۸۳۵.....	۱۸ خرداد ۱۳۶۱
۹۹۳.....	۲۹ خرداد ۱۳۶۱	۸۵۱.....	۱۹ خرداد ۱۳۶۱
۱۰۰۵.....	۳۰ خرداد ۱۳۶۱	۸۶۵.....	۲۰ خرداد ۱۳۶۱
۱۰۲۱.....	۳۱ خرداد ۱۳۶۱	۸۸۳.....	۲۱ خرداد ۱۳۶۱
		۸۹۳.....	۲۲ خرداد ۱۳۶۱

۱۰۴۱.....	گزارش روزشمار / برده اسم (مطلب)
۱۱۱۹.....	فهرست راهنما (نمایه)

فهرست نقشه‌ها

صفحه	عنوان
۱۹۹.....	مرحله اول عملیات بیت المقدس
۲۹۱.....	مرحله دوم عملیات بیت المقدس
۳۲۵.....	مرحله سوم عملیات بیت المقدس
۵۵۵.....	مرحله چهارم عملیات بیت المقدس

پیشگفتار

پس از چند سال تلاش، مراحل مختلف تراسی، تحقیق، تدوین، ارزیابی، ویرایش، آماده‌سازی و تهیه عکس‌ها و نقشه‌های کتاب نو دهم از مجموعه بزرگ روزشمار جنگ ایران و عراق به پایان رسید و این کتاب با عنوان آزادسازی خرمشهر، پایان رویای تجزیه ایران آماده انتشار شد. کتاب حاضر وقایع ۶۲ روز از دوران جنگ ایران و عراق را در بر می‌گیرد و در مجموع شامل ۸۷۲ گزارش درباره جنگ و موضوعات مربوط به آن در دوره زمانه ۱۳۶۱/۲/۱ تا ۱۳۶۱/۳/۳۱ است.

برای بهره‌گیری شایسته از کتاب توجه به چند نکته ضروری است:

۱. مقدمه کتاب شامل جمع‌بندی مهم‌ترین موضوعاتی است که در گزارش‌های مختلف در سراسر کتاب بدان‌ها پرداخته شده است.

۲. هر روز از روزشمار به منزله یک فصل و در قالب چندین گزارش شامل احادیث، تفسیر و تحلیل وقایع همان روز است که در پایان آن، فهرست منابع و مآخذ مطالب همان روز درج شده است. همچنین برخی از توضیحات ضروری درباره بعضی گزارش‌ها که در متن روزشمار نمی‌گنجیده، در پانویس یا در ضمیمه پایان همان روزشمار آمده است.

۳. پس از متن اصلی کتاب، چکیده‌ای از مطالب کتاب با عنوان "گزارش روزشمار" درج شده است که شماره‌هایی نظیر شماره گزارش‌های متن کتاب دارد و دستیابی به مطالب موردنظر را آسان می‌کند. در پایان کتاب نیز فهرست راهنمای موضوعی (نمایه) آمده است. همچنین عکس‌هایی از صحنه‌های وقایع و اشخاص ذکر شده در گزارش‌ها، در کتاب چاپ شده است.

۴. برای آگاهی بیشتر از سیر و شیوه تحقیق و تدوین مجموعه روزشمار، مطالعه مقدمه کتاب اول (پیدایش نظام جدید) و ضمیمه کتاب دهم (هجوم سراسری) ضروری است.

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس ضمن درخواست علو درجات برای راویان شهید و تقدیر ویژه از راویان مرکز در عملیات بیت المقدس، از همه کسانی که در مراحل مختلف تحقیق، تدوین و آماده سازی این کتاب با نویسندگی و مرکز همکاری کرده اند، از جمله هانیه مرشدی، باقر صبوری و لیلا ساعی منش (ویرایش ادبی)، مریم سادات سادات نجفی (صفحه آرایی)، زهراسادات صبح گل (بانک اطلاعات و عکس)، محمد محمدپور (گزینش عکس)، اکبر رستمی (تهیه نقشه) و نیز سعید حصاری (تنظیم نمایه) سپاسگزاری می کند.

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

۱۳۹۶

www.ketab.ir